菩提道灯对勘

朱竞旻

简介

菩提道灯论（梵 Bodhi-patha-pradīpa、Bodhi-mārga-pradīpa，藏 Byang-chub lam-kyi sgron-ma），又称《菩提道炬论》，印度•阿底峡（Atiśa）著，是中国藏族佛教迦当派的一部主要论著。它在短短的六十九颂半中，概括了显密大小乘的重要义理，并解决了许多“大小相违、显密相违”等问题，在西藏后弘期佛教中起过重要作用，所以一般藏族佛教学者都很重视它。

这部论是阿底峡尊者初到阿里（今西藏自治区境内）时，于宋•庆历二年（1042）应阿里王菩提光（Devarājan Bodhiprabha，Lha Bla-ma Byang-chub-'od，拉喇嘛·降曲沃）所请而造的。传说菩提光劝请造论时提出了七个问题（即两个属于共乘“三乘共教”的，两个属于波罗蜜乘“大乘不共教”的，三个属于密咒的问题），阿底峡简略地概括一切大乘教义，并按照他自己修学的智力造了这一部论，以阐明整个佛教。阿底峡曾为这部论造过一部自注。至于七个问题的具体内容，阿底峡传中没有明文。后来他赴拉萨弘法时，枯、俄等六位格西提出了以下五个问题问阿底峡：

① 方便智慧分离能不能成佛？

② 菩萨戒需要不需要别解脱戒为所依止？

③ 未得金刚阿阇黎灌顶可以不可以讲说续部？

④ 行梵行者可以不可以受上二种灌顶？

⑤ 未受灌顶的人可以不可以修持密咒？

阿底峡说：这些问题我都解说在《道灯论》中了。这五个问题与菩提光所提七个问题是同是异，不可得知。另有一部《菩提道灯论》的注解，传说是拿措译师所造，内中列举了七个问题：

① 大乘道所依的补特伽罗怎样？

② 异生[①]身中能不能发菩提心？

③ 菩萨戒需要不需要别解脱戒为所依？

④ 有别解脱戒者受菩萨戒时，是前一种戒体转成后一种，还是二种戒体并存？

⑤ 修集二种资粮需要不需要方便、般若双运？

⑥ 中观、唯识以何理为究竟？

⑦ 入大乘密咒门当如何行？

---

① 异生（pṛthag-jana），旧译“凡夫”。

他对《道灯论》的全部论文，即依这七个问题次第解释。

这部论是偈颂体，全论有六十九颂半，除第一颂礼敬三宝发心造论，和最后一颂述造论情形外，其余六十七颂半正说明从因至果的修行过程。

正论可分为二段：第一明修大乘道的士夫，第二明所修的正方便。明修大乘道士夫的有四颂（第二至五颂），说进修佛法的人总有三等，即名三士：

① 唯从自利出发，由怖三恶趣苦，希求人天快乐而止恶修善的，名为下士。

② 也从自利出发，由怖三界苦，希求涅槃而修戒定慧三学的，名为中士。

③ 以自身诸苦，体会他人的痛苦，从利他心出发，为除一切众生痛苦而发心修行的，名为上士。

这三类士夫修道的次第就叫“菩提道次第”。在这三种士夫中的上士是修大乘道的士夫，中下二士在未发大悲心之前则不是修大乘道的士夫。这就解答了上述七个问题中的第一个问题（大乘道依何等补特伽罗）。

明所修的正方便中，先总叙说正方便，即第六颂。次分五种方便。

①**归依三宝**。有三颂（第七至九颂），说明归依三宝的行仪。

②**明发愿、行二种菩提心**。有二十五颂（第十至三十四颂），此中先明发愿菩提心，有九颂半，说明愿菩提心，即先须发慈悲欲度众生的誓愿，其次以不可退转的志愿发求成佛的心。后叙说愿菩提心的功德和应当守护的学处。这就解答了上述七个问题中的第二个问题（异生身中能不能发菩提心）。后明行菩提心有十五颂半，说明受菩萨戒之后，愿菩提心才能增长。受菩萨戒者要先具足七众别解脱戒的任何一种，尤其以比丘戒为最重要（其不堪受别解脱戒者也须先具足远离十恶业道的十善戒），否则不堪受菩萨戒。并说受菩萨戒时和受后，当制止诸烦恼恶行，善学三聚净戒，努力修集菩提资粮。这就解答了上述七个问题中的第三个问题（菩萨戒需不需依止别解脱戒），兼带着解答了第四个问题（菩萨戒与别解脱戒的戒体为一为二——就三聚戒中的律仪戒体而言，可说是同；就摄善法等戒体而言则相异）。也解答了枯、俄等所问的第二个问题。

③**明引发通智利他的胜方便**。有七颂半（第三十五至四十二上半颂），说明修集福智资粮，作利他事者。为能作利他事，须修奢摩他和具备修止的支分（止的资粮）。已具足修止的资粮，方可以住心一境，修奢摩他后引发神通，而广作利他事业。

④**明双运方便、般若，修集二种资粮的方便**。有十九颂（第四十二下半至六十一上半颂），说明般若与方便双运方能断除二障。并说般若、方便各别体性，要由方便（即布施等五度属于福德资粮的）所摄持的般若乃能趣证菩提，不是只修空无我理即能成佛。其般若的体性，为通达蕴、界、处无生性空的智慧。抉择诸法无生性空，故略说“四句无生”、“四因无生”（自他共无因）、“一异无性”、“缘起性空”等四种道理，指示观一切法无性的方隅。由般若力知一切法皆无自性，般若本身也没有自性，如是了知能缘所缘都性空无我，即能断除一切戏论分别，得大涅槃。由了知一切法无生无性，修无分别，渐历暖等四种善根，证入极喜等十地，不久即能证佛大菩提。这就解答了上述七个问题

中的第五个问题（修集二种资粮需要不需要方便、般若双运）和第六个问题（中观、唯识以何理为究竟），也解答了枯、俄等所问的第一个问题。

⑤**明密宗不共修集二种资粮的方便**。有八颂（第六十一下半至六十九上半颂），说明菩萨为求速疾圆满二种资粮当学密法。凡学密法必须依止师长先受灌顶，清净守护三昧耶律仪。但受梵行戒的人，不可传也不可受真实的“密灌顶”和“智慧灌顶”，只能受金刚阿阇黎灌顶（瓶灌顶摄），和听受讲解密部经典和修护摩等密法。至于通达诸法的瑜伽师，则随便怎样做都没有妨碍。这就解答了上述的第七个问题（入大乘密咒门当如何行），也解答了枯、俄等所问的后三个问题，也解决了持戒律者与修密法者的矛盾。

又，上士所修的五种正方便也就是菩萨的三增上学：归依三宝、发二种菩提心为增上戒学，为发通智而修奢摩他即增上定学，双修般若、方便及修密法速疾圆满二种资粮即增上慧学。因此，一切菩萨行都不出乎戒定慧三种增上学。

本论的主要典据，除诸部大乘经外，还有龙树、无著、觉贤等名家著作，如受菩萨戒处依据《菩萨地》，修定处依据《定资粮论》，说般若处依据《七十空性论》等，故是总集诸家之作而成。

这部论总摄一切佛经要义，空有两家的修法，汇合龙猛、无著、寂天三派的教授，把三种士夫所修的法门都包括在内，是阿底峡著作中最重要的一部，为后世藏族佛教学者所普遍称赞。（《中华佛教百科全书》词条，陈弘编写）

版本来源

梵文

Shastri, Losang Norbu ed. *Bodhipathpradipa of Atisha*. India: Central Institute of Higher Tibetan Studies, 1984, 1-70. (Digital Sanskrit Canon of Western University)

藏文

阿底峡学会校订版本（http://www.atisha.org/）

汉文

法尊法师译：《菩提道灯》，北塔网站（http://www.beita.org/）

英文

A Lamp for the Enlightenment Path, http://community.palouse.net/lotus/atisa.htm

॥ बोधिपथप्रदीप ॥

【梵】bodhi-patha-pradīpa[①]

【藏】||བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ||

【汉】菩提道灯

【英】A Lamp for the Enlightenment Path

नमो बोधिसत्त्वाय मञ्जुश्रिये कुमारभूताय।

【梵】namo bodhisattvāya mañjuśriye kumārabhūtāya|

【藏】བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

【汉】敬礼曼殊室利童子菩萨

【英】Homage to *Mañjuśrī* Bodhisattva

कालत्रयाखिलजिनांश्च तदीय धर्मान् संघान् महादरतया प्रणिपत्यचापि।
बोधिप्रभेण कथितो विशदीकरोमिशिष्योत्तमेन खलु बोधिपथप्रदीपम्॥१॥

【梵】kālatrayākhilajināṁśca tadīya dharmān saṁghān mahādaratayā praṇipatya cāpi|
bodhiprabheṇa kathito viśadīkaromi śiṣyottamena khalu bodhipathapradīpam||1||

【藏】དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དག་དང་དེ་ཡི་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།།
སློབ་མ་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་བསྐུལ་གྱུར་པས།། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱ།།

【汉】礼敬三世一切佛　及彼正法与众僧　应贤弟子菩提光　劝请善显觉道灯

【英】I bow in great reverence to all past, present and
Future Victors, to their Doctrine and Communities.
I shall light a Lamp for the Path to Enlightenment,
At the request of my good disciple *Byang-chub-'od*.

पुरुषास्त्रिविधा ज्ञेया उत्तमाधममध्यमाः।लिख्यते लक्षणंतेषां स्फुटं प्रत्येकभेदतः॥२॥

【梵】puruṣāstrividhā jñeyā uttamādhamamadhyamāḥ |
likhyate lakṣaṇaṁ teṣāṁ sphuṭaṁ pratyekabhedataḥ ||2||

【藏】ཆུང་ངུ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པས།། སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ།།
དེ་དག་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་བ།། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བྲི་བར་བྱ།།

【汉】由下中及上　应知有三士　当书彼等相　各各之差别

【英】In that they are Inferior or Mediocre or Superior,
Persons should be understood as three:
The characteristics of each are very clear, and
I shall note how they differ from one another.

① 亦作 Bodhi-mārga-pradīpa。

उपायेन तु केनापि केवलं संसृतेःसुखम्। स्वस्यैवार्थे यैहेत ज्ञेयः सो पुरुषो ऽधमः॥३॥

【梵】upāyena tu kenāpi kevalaṁ saṁsṛteḥ sukham |

svasyaivārthe yaiheta jñeyaḥ so puruṣo 'dhamaḥ ||3||

【藏】གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས།། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ།།

རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ།། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་ཤེས། །

【汉】若以何方便　唯于生死乐　但求自利益　知为下士夫

【英】One who by every means he finds,

Seeks by the pleasure of *saṃsāra*,

And cares but for himself alone, that one

Is known as the Inferior Person.

पापकर्मनिवृत्तात्मा भवसुखात्पराङ्मुखः। आत्मनिर्वाणमात्रार्थी यो नरो मध्यमस्तु सः॥४॥

【梵】pāpakarmanivṛttātmā bhavasukhāt parāṅmukhaḥ |

ātmanirvāṇamātrārthī yo naro madhyamastu saḥ ||4||

【藏】སྲིག་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་།། སྡིག་པའི་ལས་ལས་ལྡོག་བདག་ཉིད།།

གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར།། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིངཞེས་བྱ། །

【汉】背弃三有乐　遮止诸恶业　但求自寂灭　彼名为中士

【英】One who puts life's pleasures behind

And turns himself from deeds of sin,

Yet cares only about his own peace,

That person should be called Mediocre.

स्वसन्तानगतैर्दुःखैर्दुःखस्यान्यस्य सर्वथा।सर्वस्य यः क्षयं काङ्क्षेदुत्तमः पुरुषस्तु सः॥५॥

【梵】svasantānagatair duḥkhair duḥkhasyānyasya sarvathā |

sarvasya yaḥ kṣayaṁ kāṅkṣeduttamaḥ puruṣastu saḥ|5|

【藏】རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། ། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།།

ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད།། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

【汉】若以自身苦　比他一切苦　欲求永尽者　彼是上士夫

【英】One who wholly seeks a complete end

To the entire suffering of others because

Their suffering belongs to his own [conscious] stream,

That person is a Superior.

कांक्षन्तो हि वरां बोधिं सत्त्वानामुत्तमास्तथा। दर्शितान् गुरुभिस्तेभ्यस्सदुपायां प्रचक्ष्महे ॥६॥

【梵】kāṁkṣanto hi varāṁ bodhiṁ sattvānām uttamāstathā|
darśitān gurubhis tebhyaḥ sadupāyāṁ pracakṣmahe|6|

【藏】སེམས་ཅན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག།། འདོད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ།།
བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡི།། ཡང་དག་ཐབས་ནི་བཤད་པར་བྱ།།

【汉】为诸胜有情　求大菩提者　当说诸师长　所示正方便

【英】For those pure beings whose desire
Is the highest of Enlightenments,
I shall explain the right means
Which were taught me by my Gurus.

संबुद्धचित्रमूर्त्यादिस्तूपसद्धर्मसंमुखः।पुष्पैधूपैः पदार्थैश्च यथाप्राप्तैः सुपूजयेत्।७।

【梵】saṁbuddhacitramūrtyādistūpasaddharmasaṁmukhaḥ|
puṣpai dhūpaiḥ padārthaiśca yathāprāptaiḥ supūjayet|7|

【藏】རྫོགས་སངས་བྲིས་སྐུ་ལ་སོགས་དང་།། མཆོད་རྟེན་དམ་པ་མདོན་ཕྱོགས་ནས།།
མེ་ཏོག་བདུག་སྤོས་དངོས་པོ་དག།། ཅི་འབྱོར་པ་ཡི་མཆོད་པ་བྱ།།

【汉】对佛画像等　及诸灵塔前　以花香等物　尽所有供养

【英】Facing a painted image of the Perfect Buddha,
Or in front of holy reliquaries and the like,
Give worship with flowers and incense
And whatever objects may be at hand.

समन्तभद्रचर्योक्ता पूजा सप्तविधाऽपि च। बोधिसारस्य पर्यन्तं अवैवर्तिकचित्ततः।८।

【梵】samantabhadracaryoktā pūjā saptavidhā 'pi ca|
bodhisārasya paryantaṁ avaivartikacittataḥ|8|

【藏】ཀུན་བཟང་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་ཡི།། མཆོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་དག་ཀྱང་།།
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་མཐར་ཐུག་པར།། མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས།།

【汉】亦以普贤行　所说七支供　以至菩提藏　不退转之心

【英】Then with the Sevenfold Worship expressed
In the Deeds of *Samantabhadra*,
And a mind that does not turn back until
The Heart of Enlightenment is reached,

सुश्रद्धया त्रिरत्नेभ्यः भूमौ संस्थाप्य जानुनी।भूत्वा कृताञ्जलिश्चापि त्रिश्चादौ शरणंव्रजेत्।९।

【梵】suśraddhayā triratnebhyaḥ   bhūmau saṁsthāpya jānunī|
bhūtvā kṛtāñjaliścāpi triścādau śaraṇaṁ vrajet|9|

【藏】དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རབ་དད་ཅིང་།། ཕུས་མོ་ལྷ་ང་སར་བཙུགས་ནས།།
ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བྱས་ནས་ནི།། དང་པོར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱ།།

【汉】信仰三宝尊　双膝着于地　恭敬合掌已　先三遍皈依

【英】With great faith in the Three Jewels,
Bending knee to the ground,
And folding the hands [275a]
First take the Three Refuges thrice.

ततः समस्तसत्त्वेषु मैत्रीचित्त पुरस्कृतः।दुर्गतित्रयाजन्मादिसंक्रान्तिमरणादिभिः।१०।

【梵】tataḥ samastasattveṣu maitrīcitta puraskṛtaḥ|
durgatitrayājanmādisaṁkrāntimaraṇādibhiḥ|10|

【藏】དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།། བྱམས་པའི་སེམས་ནི་སྔོན་འགྲོ་བས།།
དན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་སོགས་དང་།། འཆི་འཕོ་སོགས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི། །

【汉】次一切有情　以慈心为先　观恶趣生等　及死殁等苦

【英】Then, because the Thought of Love for
All creatures is the prerequisite,
One looks out on all the world,
Suffering in death, transmigration,
And rebirth in the three bad destinies:

दृष्ट्वा ऽशेषं जगद्दुखं दुःखेन दुखितायाश्च।दुःखहेतोस्तथा दुःखात् जगतां मुक्तिकांक्षया।११।

【梵】dṛṣṭvā 'śeṣaṁ jagaddukhaṁ duḥkhena dukhitāyāśca|
duḥkhahetostathā duḥkhāt jagatāṁ muktikāṁkṣayā|11|

【藏】འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བལྟས་ཏེ།། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ། །
སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཚན་ལས།། འགྲོ་བ་ཐར་པར་འདོད་པ་ཡིས།།

【汉】无余诸众生　为苦所苦恼　从苦及苦因　欲度脱众生

【英】At sight of that suffering, one suffers;
And he who wants to free the world
From the very cause of such suffering,

बोधिचित्तं समुत्पाद्यमनापायिप्रतिज्ञया।

एवं प्रणिधिचित्तानांउत्पादेतु गुणाश्च ये।

ते गण्डव्यूहसूत्रेषु मैत्रेयेण प्रभाषिताः॥ १२॥

【梵】bodhicittaṁ samutpādyamanāpāyipratijñayā|
evaṁ praṇidhicittānāṁ utpādetu guṇāśca ye|

te gaṇḍavyūhasūtreṣu maitreyeṇa prabhāṣitāḥ|12|

【藏】ཐོགས་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི། །　　བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།　　དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་དག་ནི། །
　　བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ།།　　དེ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ཡི།།　　མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད།།

【汉】立誓永不退　当发菩提心　如是发愿心
　　所生诸功德　如华严经中　弥勒应宣说

【英】Must beget this Thought of Enlightenment
That is pledged never to turn back.
Every quality that belongs to
Begetting thoughts of such Resolution,
Has been well explained by *Maitreya*
In his sutra, the Stalks in Array.

सूत्रस्य तस्य पठनाच्छ्रवणाद्गुरोर्वा संबोधिचित्तगुणकानि निरन्तकानि
विज्ञाय तस्य खलु संस्थितिरर्णान।चित्तं तथा समुद्येत मुहुर्मुहश्च ।१३।

【梵】sūtrasya tasya paṭhanācchravaṇādgurorvā
saṁbodhicittaguṇakāni nirantakāni
vijñāya tasya khalu saṁsthitirarṇāna|
cittaṁ tathā samudayeta muhurmuhaśca|13|

【藏】དེ་ཡི་མདོ་ཀློག་པའམ་བླ་མ་ལ་མཉན་ཏེ།།　　རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པ།།
　　རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་དུ།།　　དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

【汉】或读彼经或师闻　了知正等菩提心　功德无边为因缘　如是数数发其心

【英】Read that sutra or hear it from a *Guru*, and when
The infinite benefits of Perfect Enlightenment Thought
Are seen, then for that very reason you
Will beget the Thought again and again.

वीरदत्तपरीपृच्छासूत्रे पुण्यं प्रदर्शितम्। यत्तच्श्लोकत्रयेणैव समासेनात्रलिख्यते। ।१४।

【梵】vīradattaparīpṛcchāsūtre puṇyaṁ pradarśitam
yattacślokatrayeṇaiva samāsenātralikhyate||14|

【藏】དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་མདོ་དག་ལས།།　　འདི་ཡི་བསོད་ནམས་རབ་བསྟན་པ།།
　　གང་དེ་ཚིགས་བཅད་གསུམ་ཙམ་དུ།།　　མདོར་བསྡུས་འདིར་ནི་བྲི་པར་བྱ།།

【汉】勇施请问经　亦广说此福　彼略摄三颂　今此当摘录

【英】The merit of this is shown extremely well
In the sutra called the Questions of *Vīradatta*;
And to give the essence of it,

I quote three of its verses here:

बोधिचित्ताद्धि यत्पुण्यं तच्च रुपि भवेद्यदि। आकाशधातुं संपूर्य भूयश्चोत्तरि तद्भवेत् ।१५।

【梵】bodhicittāddhi yatpuṇyaṁ tacca rupi bhavedyadi
ākāśadhātuṁ saṁpūrya bhūyaścottari tadbhavet||15|

【藏】བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན།།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ།། དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།།

【汉】菩提心福德　假使有色者　充满虚空界　其福犹有余

【英】"If a form could be had for the full
Merit of the Enlightenment Thought,
It would surpass even one
That filled the whole realm of space."

गङ्गावालिकसंख्यानि बुद्धक्षेत्राणि यो नरः। दद्यात्सद्रत्न पूर्णानि लोकनाथेभ्य एव हि ।१६।

【梵】gaṅgāvālikasaṁkhyāni buddhakṣetrāṇi yo naraḥ
dadyātsadratna pūrṇāni lokanāthebhya eva hi||16|

【藏】གངྒཱའི་བྱེ་བ་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས།།
རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ།། འཇིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཕུལ་བ་བས།།

【汉】若人以宝珍　遍满恒沙数　一切佛世界　供献于诸佛

【英】"Or take a man who owns jewels, and with them
Fills every one of the Buddha-fields --
Reckoned as more than the grains of Ganga's sands –
Then offers all this to the Lord of the World;"

यश्चैकः प्राञ्जलिर्भूत्वा चित्तं बोधाय नामयेत्। इयं विशेष्यते पूजा यस्यान्तोऽपि न विद्यते ।१७।

【梵】yaścaikaḥ prāñjalirbhūtvā cittaṁ bodhāya nāmayet
iyaṁ viśeṣyate pūjā yasyānto 'pi na vidyate||17|

【藏】གང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན།། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས།། དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།།

【汉】若有人合掌　心敬大菩提　此供最殊胜　其福无边际

【英】"Yet another who merely folds his hands,
And inclines his thought to Enlightenment.
The latter's worship is higher by far,
Because in it there is found no limit."

उत्पाद्यबोधिप्रणिधानचित्तंनैकप्रयत्नैः परिवर्धितव्यम्। जन्मान्तरेऽपि स्मरणार्थमस्यशिक्षा यथोक्ता परिपालनीया। १८।

【梵】janmāntare'pi smaraṇārthamasya śikṣā yathoktā paripā lanīyā|
utpādyabodhipraṇidhānacittaṁ naikaprayatnaiḥ parivardhitavyam|18|

【藏】བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དག་བསྐྱེད་ནས་ནི།། འབད་པ་མང་པོས་ཀུན་དུ་སྤེལ་བྱ་ཞིང་།།
འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་དྲན་དོན་དུ།། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བསླབ་པའང་ཡོངས་སུ་བསྲུང་།།

【汉】既发菩提愿心已　应多励力遍增长　此为余生常忆念　如说学处当遍护

【英】When you get the thoughts of aspiring to Enlightenment,
Then with great effort strive to expand them fully;
And to recall your resolve in your other births,
Observe fully the Training I explained to you.

प्रस्थानचित्ते स्वयमातिरिक्तंसम्यग्भवेन्न प्रणिधानवृद्धिः। संबोधिसंवर विवृद्धिकामस्तस्माद् ध्रुवं चैनमवाप्नुयात। १९।

【梵】prasthānacitte svayamātiriktaṁ samyagbhavenna praṇidhānavṛddhiḥ|
saṁbodhisaṁvara vivṛddhikāmaḥ tasmād dhruvaṁ cainamavāpnuyāta|19|

【藏】འཇུག་སེམས་བདག་ཉིད་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པར།། ཡང་དག་སྨོན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྨོན་པ་འཕེལ་འདོད་པས།། དེ་ཕྱིར་འབད་པས་འདི་ནི་ངེས་པར་བླང་།

【汉】除行心体诸律仪　非能增长正愿心　由欲增长菩提愿　故当励力受此律

【英】A right resolve will not be furthered
Without vows that have progress in mind;
Therefore he who seeks growth in the resolve for
Perfect Enlightenment, earnestly takes them.

सप्तधाप्रातिमोक्षैश्च सदा ऽन्यसंवरान्वितः। भाग्यं बोधिसत्त्वानां संवरस्य न चान्यथा। २०।

【梵】saptadhāprātimokṣaiśca sadā 'nyasaṁvarānvitaḥ|
bhāgyaṁ bodhisattvānāṁ saṁvarasya na cānyathā |20|

【藏】སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི།། རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི།། སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་དང་།།

【汉】若常具余七　别解脱律仪　乃有菩萨律　善根余非有

【英】Only he who has lasting vows in
One of *Pratimokṣa*'s seven ranks
Is fit for the Vow of the Bodhisattva;
There is no other way for it to be.

सप्तधा प्रातिमोक्षेषु भाषितेषु तथागतैः।ब्रह्मचर्यः श्रेष्ठाः भिक्षुसंवर इष्यते ।२१।

【梵】saptadhā prātimokṣeṣu bhāṣiteṣu tathāgataiḥ|
brahmacaryaḥ śreṣṭhāḥ bhikṣusaṁvara iṣyate|21|

【藏】སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་དང་།། དེབཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལ།།
ཚངས་སྤྱོད་དཔལ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ།། དགེ་སློང་སྡོམ་པ་དག་ཏུ་བཞེད།།

【汉】七众别解脱　如来所宣说　梵行为最胜　是比丘律仪

【英】The *Tathāgata* has said that of
The seven ranks of *Pratimokṣa*,
The glorious Pure Life is highest;
By which he meant the vows of a Monk.

शीलाध्यायोक्तविधिना बोधिसत्त्वस्य भूमिषु।संवरः सद्गुरोर्ग्राह्यः सम्यग्लक्षणयुक्ततः।२२।

【梵】śīlādhyāyoktavidhinā bodhisattvasya bhūmiṣu
samvaraḥ sadgurorgrāhyaḥ samyaglakṣaṇayuktataḥ|22|

【藏】བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དག་གི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་གསུངས་ཆོ་ག་ཡིས།།
ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡི།། བླ་མ་བཟང་ལས་སྡོམ་པ་བླང་།

【汉】当以菩萨地　戒品所说轨　从具德相师　受持彼律仪

【英】According to the ritual given in the
Conduct Chapter of the Bodhisattva Levels,
One takes the Vow from any good *Guru*
Who has the proper characteristics.

यः संवरविधौ दक्षः स्वयं च संवरे स्थितः। कृपालुः संवरे शक्तः ज्ञातव्यः सद्गुरुस्तु सः।२३।

【梵】yaḥ saṁvaravidhau dakṣaḥ svayaṁ ca saṁvare sthitaḥ|
kṛpāluḥ saṁvare śaktaḥ jñātavyaḥ sadgurustu saḥ|23|

【藏】སྡོམ་པའི་ཆོག་ལ་མ་ལས་དང་། བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྡོམ་ལ་གནས།།
སྡོམ་པ་འབོགས་བཟོད་སྙིང་རྗེར་ལྡན།། བླ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ།།

【汉】善巧律仪轨　自安住律仪　堪传律具悲　当知是良师

【英】One who is learned in the ritual of the Vow,
And himself lives the Vow he has taken,
And has the compassionate forbearance
To impart it -- know him to be the good *Guru*.

तत्र यत्नेन न प्राप्तो गुरुश्चैतादृशो यदि।संवरग्रहणस्यान्यो विधिः तस्मात् समुच्यते।२४।

【梵】tatra yatnena na prāpto guruścaitādṛśo yadi|
saṁvaragrahaṇasyānyo vidhiḥ tasmāt samucyate|24|

【藏】དེ་ལ་འབད་པས་འདི་འདྲ་བའི།། གལ་ཏེ་བླ་མ་མ་རྙེད་ན།།
དེ་ལས་གཞན་སྡོམ་ནོད་པ་ཡི།། ཆོ་ག་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ།།

【汉】若努力寻求　不得如是师　当宣说其余　受律仪轨则

【英】But if, after trying, one cannot
Find just such a *Guru* as this,
I will explain another ritual
For taking the vow in a correct way.

अम्बरराजभूतेन पूर्वं मन्जुश्रिया यथा।बोधिचित्तं समुत्पादि सुस्पष्टं चात्र लिख्यते।२५॥

【梵】ambararājabhūtena pūrvaṁ manjuśriyā yathā|
bodhicittaṁ samutpādi suspaṣṭaṁ cātra likhyate||25||

【藏】དེ་ལ་སྔོན་ཚེ་འཇམ་པའི་དཔལ།། ཨ་བ་རཱ་ཛ་ར་གྱུར་པ་ཡིས།། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ།།

【汉】如昔妙吉祥　为虚空王时　所发菩提心

【英】In this latter way, *Mañjuśrī* in a former life
As *Ambarāja* begat the Enlightenment Thought;

मञ्जुश्रिबुद्धक्षेत्रालङ्कारसूत्रोक्तिवत् तथा॥ २६ ॥

【梵】mañjuśribuddhakṣetrālaṅkārasūtroktivat tathā|26||

【藏】འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་སངས་རྒྱས་ཞིང་།། རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།། དེ་བཞིན་འདིར་ནི་རབ་གསལ་བྲི།།

【汉】如妙祥庄严　佛土经所说　如是此当书

【英】And as told in the sutra called
The Ornament of *Mañjuśrī*'s Buddha-field,
I write it down clearly here now:

उत्पादयामि संबोधौ चित्तं नाथस्य संमुखम्।निमन्त्रये जगत्सर्वं दारिद्यान्मोचितास्मि तत्॥ २७॥

【梵】utpādayāmi saṁbodhau cittaṁ nāthasya saṁmukham|
nimantraye jagatsarvaṁ dāridyānmocitāsmi tat||27||

【藏】མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་རུ།། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་།།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མགྲོན་དུ་གཉེར།། དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བསྒྲལ་ལོ།།

【汉】于诸依怙前　发大菩提心　请一切众生　度彼出生死

【英】"In the presence of the Lords, I beget
The Thought of Perfect Enlightenment,
And issuing invitation to all creatures,
I will save them all from the cycle of rebirth."

व्यापादखिलचित्तं वा ईर्ष्यामात्सर्यमेव व।अद्याग्रे न करिष्यामि बोधिं प्राप्स्यामि यावता॥ २८॥

【梵】vyāpādakhilacittaṁ vā īrṣyāmātsaryameva va|
adyāgre na kariṣyāmi bodhiṁ prāpsyāmi yāvatā||28||

【藏】གནོད་སེམས་ཁྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་དང་།། སེར་སྣ་དང་ནི་ཕྲག་དོག་ཉིད།།
དེང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག།། ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བྱའོ།།

【汉】损害心忿心　悭吝与嫉妒　从今至证道　此等终不起

【英】"Beginning from this moment and henceforth,
Until I obtain the Highest Enlightenment,
I shall not permit ill-will or anger,
Avarice or envy, to occupy my mind."

ब्रह्मचर्यं चरिष्यामि कामांस्त्यक्ष्यामि पापकान्। बुद्धानामानुशिक्षिष्ये शीलसंवर संयमे॥२९॥

【梵】brahmacarya cariṣyāmi kāmāṁstyakṣyāmi pāpakān|
buddhānām ānuśikṣiṣye śīlasaṁvara saṁyame||29||

【藏】ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་བྱ་ཞིང་།། སྡིག་དང་འདོད་པ་སྤང་བར་བྱ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་པ་ལ་དགའ་བས།། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ།།

【汉】当修行梵行　当断罪及欲　爱乐戒律仪　当随诸佛学

【英】"I shall practice the Pure Life,
And renounce sin and base desire;
I shall imitate the Buddha
By rejoicing in the vow of Conduct."

नाहं त्वरितरुपेण बोधिं प्राप्तुमिहोत्सहे। परान्तकोटिं स्थास्यामि सत्त्वस्यैकस्य कारणात्॥ ३०॥

【梵】nāhaṁ tvaritarupeṇa bodhiṁ prāptumihotsahe|
parāntakoṭiṁ sthāsyāmi sattvasyaikasya kāraṇāt||30||

【藏】བདག་ཉིད་མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་ཞིང་།།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིས་ནི།། ཕྱི་མའི་མུ་མཐའར་གནས་པར་བགྱི།།

【汉】不乐为自己　速得大菩提　为一有情因　住到最后际

【英】"Myself, I am not keen to reach
Enlightenment in some swift way;
I shall remain until the final end
For the sake of but a single creature."

क्षेत्रं विशोधिष्यामि अप्रमेयमचिन्तिम्। नामधेयं करिष्यामि दशदिक्षु च विश्रुतम्॥ ३१॥

【梵】kṣetraṁ viśodhiṣyāmi aprameyamacintim|
nāmadheyaṁ kariṣyāmi daśadikṣu ca viśrutam||31||

【藏】ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི།། ཞིང་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ།།
མིང་ནས་བཟུང་བ་བྱས་པ་དང་། ། ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གནས།།

【汉】当严净无量　不思议佛土　受持于名号　及住十方界

【英】"I shall purify the innumerable [276a]
Inconceivable fields of the universe,
And from the taking of this [new] name, [henceforth]
I shall live in the ten directions."

कायवाक् कर्मणी चाहं शोधयिष्यामिसर्वशः। शोधयिष्ये मनस्कर्म कर्तास्मि नाशभम्॥ ३२॥

【梵】kāyavāk karmaṇī cāhaṁ śodhayiṣyāmi   sarvaśaḥ|
śodhayiṣye manaskarma kartāsmi nāśabham||32||

【藏】བདག་གི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་བྱས།།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་དག་བྱ་སྟེ།། མི་དགེའི་ལས་རྣམས་མི་བྱའོ།།

【汉】我之身语业　一切使清净　意业亦清净　不作不善业

【英】"Purifying the actions of
My body and speech entirely,
I shall cleanse my mind's activity as well;
No unvirtuous deed will ever be mine."

स्वकाय चित्तविशुद्धिहेतुप्रस्थानचित्तात्मयमस्थितेन। त्रिशीलशिक्षापरिशियेत चेत्त्रिशीलशिक्षासु महादरस्यात्॥ ३३॥

【梵】svakāya cittaviśuddhihetu prasthānacittātmayamasthitena|
triśīlaśikṣāpariśiyeta cet triśīlaśikṣāsu mahādarasyāt||33||

【藏】རང་གི་ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་རྒྱུ།། འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྡོམ་གནས་པ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་བསླབས་པས།། ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར།།

【汉】自身语心清净因　谓住行心体律仪　由善学习三戒学　于三戒学起敬重

【英】In essence, one's purity of body, speech and mind
Means keeping vows with a mind for progress;
For by practicing well the Three Conduct Trainings,
Appreciation of those same Three becomes greater.

शुद्धसंबोधिसत्त्वानां तस्मात् संवरसंवृतौ।यत्नात् संबोधिसंभारः परिपूर्णो भविष्यति॥ ३४॥

【梵】śuddhasaṁbodhisattvānāṁ tasmāt saṁvarasaṁvṛtau|
yatnāt saṁbodhisaṁbhāraḥ paripūrṇo bhaviṣyati||34||

【藏】དེ་བས་རྣམ་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ།། སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་སྡོམ་དག་ནི།།
འབད་པར་བྱས་པས་རྫོགས་བྱང་ཆུབ།། ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར།།

【汉】如是勤清净　菩萨诸律仪　便当能圆满　大菩提资粮

【英】Hence, when one has striven in the vows which make up

The pure and perfect Bodhisattva Vow,

He will bring to complete perfection

The very Equipment for Perfect Enlightenment.

पुण्यज्ञानस्वभावस्य संभारस्य तु पूर्तये।सर्वबुद्धमतोहेतुरभिज्ञोत्पाद एव हि॥३५॥

【梵】puṇyajñānasvabhāvasya saṁbhārasya tu pūrtaye|

sarvabuddhamatoheturabhijñotpāda eva hi||35||

【藏】བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི།། ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི། །

རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག། མངོན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད།།

【汉】福智为自性　资粮圆满因　一切佛共许　为引发神通

【英】All the Buddhas have held that

Perfecting this Equipment,

The nature of which is Merit and Knowledge,

Lies essentially in the superknowledges.

पक्षवृद्धिं विना पक्षीखे नोडडेतुं यथा क्षमः। तथा ऽभिज्ञाबलैर्हीनः सत्त्वार्थकरणेऽक्षमः॥ ३६॥

【梵】pakṣavṛddhiṁ vinā pakṣī khe noḍaḍetuṁ yathā kṣamaḥ|

tathā'bhijñābalairhīnaḥ sattvārthakaraṇe'kṣamaḥ||36||

【藏】ཇི་ལྟར་འདབ་གཤོག་མ་སྐྱེས་པའི།། བྱ་ནི་མཁའ་ལ་འཕུར་མི་ནུས། །

དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས།། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན།།

【汉】如鸟未生翼　不能腾虚空　若离神通力　不能利有情

【英】Just as a bird with unfledged wings

Cannot fly up into the sky,

So without the superknowledges' power,

One cannot work for the good of others.

अभिज्ञस्य दिवारात्रौ यानि पुण्यानि सन्ति वै।अभिज्ञायाश्च राहित्ये नैव जन्मशतेषु च॥३७॥

【梵】abhijñasya divārātrau yāni puṇyāni santi vai|

abhijñāyāśca rāhitye naiva janmaśateṣu ca||37||

【藏】མངོན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི།། བསོད་ནམས་དག་ནི་གང་ཡིན་ཏེ།

མངོན་ཤེས་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ལ།། སྐྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

【汉】具通者日夜　所修诸福德　诸离神通者　百生不能集

【英】The merits which a man with the

Superknowledges gains in a single day
Could not be had in a hundred lives
By one who lacked those knowledges.

शिघ्रं संबोधि-संभारं संपूरयितुमिच्छति।निरालस्येन यत्नेनाभिज्ञां संसाधयेत्तु सः॥३८॥

【梵】śighraṁ saṁbodhi-saṁbhāraṁ saṁpūrayitumicchati|
nirālasyena yatnenābhijñāṁ saṁsādhayettu saḥ||38||

【藏】མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།　　ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ།།
དེས་ནི་འབད་བྱས་མངོན་ཤེས་དག།　　འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་ལེ་ལོས་མིན།།

【汉】若欲速圆满　大菩提资粮　要勤修神通　方成非懈怠

【英】He who seeks to bring to perfection swiftly
The Equipment for Perfect Enlightenment
Strives hard for the superknowledges,
For they are not accomplished by sloth.

शमथसिध्द्यभावेऽभिज्ञानं न जायते।अतः शमथसिद्धयर्थं यतितव्यं पुनः पुनः॥३९॥

【梵】śamathasiddhyabhāve'bhijñānaṁ na jāyate|
ataḥ śamathasiddhayarthaṁ yatitavyaṁ punaḥ punaḥ||39||

【藏】ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས།།　　མངོན་ཤེས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས།།
དེ་ཕྱིར་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།།　　ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པར་བྱ།།

【汉】若未成就止　不能起神通　为修成止故　应数数策励

【英】As long as Calmness is not attained,
The superknowledges will not occur;
Therefore, in order to achieve Calmness,
One must keep striving over and over.

शमथङ्गप्रहीणत्वे तद्यत्नैर्भावितेऽप्चि। संवत्सरसहस्रैश्च समाधिर्नैव सेत्स्यति॥४०॥

【梵】śamathaṅgaprahīṇatve tadyatnairbhāvite'pi　ca|
saṁvatsarasahasraiśca samādhirnaiva setsyati||40||

【藏】ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས།།　　རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྒོམས་བྱས་ཀྱང་།།
ལོ་ན་སྟོང་ཕྲག་དག་གིས་ཀྱང་།།　　ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

【汉】止支若失坏　即使勤修习　纵然经千载　亦不能得定

【英】One who neglects the Limbs of Calmness,
Even though he strive to meditate
For thousands of years, never
Will achieve Concentration.

अतः समाधिसंभाराध्यायोक्ताङ्गसमाश्रितः।कस्मिंश्चित् अलम्बने ऽपि पुण्ये संस्थापयेन्मनः॥ ४१॥

【梵】ataḥ samādhisaṁbhārādhyāyoktāṅgasamāśritaḥ|
kasmiṁścit alambane 'pi puṇye saṁsthāpayenmanaḥ||41||

【藏】དེ་ཕྱིར་ཏིང་འཛིན་ཚོགས་ལེའུ་ལས།།　　གསུངས་པའི་ཡན་ལག་ལ་ལེགས་གནས།།
དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡང་　　ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ།།

【汉】故当善安住　定资粮品中　所说诸支分　于随一所缘　意安住于善

【英】Therefore, when well established in the Limbs
That are stated in the Chapter on Concentration Equipment,
One can then set the mind in virtue,
Fixed on any Topic he chooses.

योगिनःशमथे सिद्धेऽभिज्ञानं चापि सेत्स्यति। प्रज्ञापारमितायोगं विना नाऽऽवरणक्षयः॥ ४२॥

【梵】yoginaḥśamathe siddhe'bhijñānaṁ cāpi setsyati|
prajñāpāramitāyogaṁ vinā nā''varaṇakṣayaḥ||42||

【藏】རྣལ་འབྱོར་ཞི་གནས་གྲུབ་གྱུར།།　　མངོན་ཤེས་དག་ཀྱིང་འགྲུབ་པར་འགྱུར།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྦྱོར་དང་།　　བྲལ་བས་སྒྲིབ་པ་ཟད་མི་འགྱུར།།

【汉】瑜伽若成止　神通亦当成　离慧度瑜伽　不能尽诸障

【英】When yogic Calmness is achieved,
So too are the superknowledges; [276b]
But obscuration is not destroyed
Without the Perfection of Insight.

क्लेशज्ञेयावृतेस्तस्मात् प्रहाणार्थमशेषतः।प्रज्ञापारमितां योगी सोपायं भावयेत् सदा॥४३॥

【梵】kleśajñeyāvṛtestasmāt prahāṇārthamaśeṣataḥ|
prajñāpāramitāṁ yogī sopāyaṁ bhāvayet sadā||43||

【藏】དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི།།　　སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཕརོལ་ཕྱིན་རྣལ་འབྱོར　　ཐག་ཏུ་ཐབས་བཅས་བསྒོམ་པར་བྱ།།

【汉】为无余断除　烦恼所知障　故应具方便　修慧度瑜伽

【英】Hence, to remove all obscuration
Of his affliction and his knowledge,
The yogin must continually cultivate the
Perfection of Insight together with Means.

उपायरहिता प्रज्ञाऽप्युपायः प्रज्ञया विना। यतो बन्ध इति प्रोक्तौ प्रहेयं नोभयं ततः॥४४॥

【梵】upāyarahitā prajñā'pyupāyaḥ prajñayā vinā|

yato bandha iti proktau praheyaṁ nobhayaṁ tataḥ||44||

【藏】ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་།　　ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་།

གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ། །　　དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ།།

【汉】般若离方便　方便离般若　俱说为系缚　故二不应离

【英】Scripture says that bondage is from

Insight being divorced from Means,

And the Means from Insight as well.

Therefore, neglect not this union.

का प्रज्ञा क उपायश्च शङ्कामिति निरासितुम्। उपायस्य च प्रज्ञायाः भेदः सम्यक् प्रकाश्यते॥४५॥

【梵】kā prajñā ka upāyaśca śaṅkāmiti nirāsitum|

upāyasya ca prajñāyāḥ bhedaḥ samyak prakāśyate||45||

【藏】ཤེས་རབ་གང་དང་ཐབས་གང་ཞེས།།　　ཐེ་ཚོམ་དག་ནི་སྤང་བྱའི་ཕྱིར།།

ཐབས་རྣམས་དང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། །　　ཡང་དག་དབྱེ་བ་གསལ་བར་བྱ།།

【汉】何慧何方便　为除诸疑故　当明诸方便　与般若差别

【英】To remove any doubts about

What Insight is, and what are Means,

I make clear the difference

Between the Means and Insight.

प्रज्ञापारमितां त्यक्त्वा दानपारमितादयः। सर्वे हि कुशलाः धर्माः उपायाः जिनभाषिताः॥ ४६॥

【梵】prajñāpāramitāṁ tyaktvā　dānapāramitādayaḥ|

sarve hi kuśalāḥ dharmāḥ upāyāḥ jinabhāṣitāḥ||46||

【藏】ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྤངས་པའི།།　　སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་སོགས།།

དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།　　རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སུ་བཤད།། །

【汉】除般若度外　施般罗蜜等　一切善资粮　佛说为方便

【英】The Victors have explained that the Means

Are all the Equipments of virtue,

Starting with the Perfection of Giving,

Up to, but excluding, that of Insight.

उपायाभ्यासवश्यात्मा यो हि प्रज्ञां विभावयेत्। शीघ्रं स लभते बोधिं न नैरात्म्यैकभावनात्॥ ४७॥

【梵】ཐབས་བསྒོམས་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།　　གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྒོམ་པ།།

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ།།　　བདག་མེད་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་མིན།།

【藏】upāyābhyāsavaśyātmā yo hi prajñāṁ vibhāvayet|

śīghraṁ sa labhate bodhiṁ na nairātmyaikabhāvanāt||47||

【汉】苦修方便力　自善修般若　彼速证菩提　非单修无我

【英】One who combines the mastery of the Means
With a true cultivation of Insight
Will swiftly attain Enlightenment, but
Not by cultivating merely Non-self.

स्कन्धायतनधातूनामनुत्पादावबोधिनाम्। स्वभावशून्यताज्ञानं प्रज्ञेति परिकीर्तिता॥४८॥

【梵】skandhāyatanadhātūnāmanutpādāvabodhinām|
svabhāvaśūnyatājñānaṁ prajñeti parikīrtitā||48||

【藏】ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས།།　　སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་གྱུར་པའི།།
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ནི།།　　ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད།།

【汉】遍达蕴处界　皆悉无有生　了知自性空　说名为般若

【英】"Insight" is fully explained as knowing
The Emptiness of intrinsic nature,
In comprehending that Aggregates and
Sense bases and Elements do not arise.

सदुत्पत्तिरयुक्तास्ति असच्चापि खपुष्पवत्। द्वयोर्दोषप्रसङ्गत्वात् उद्भावो न द्वयोरपि॥४९॥

【梵】sadutpattirayuktāsti asaccāpi khapuṣpavat|
dvayordoṣaprasaṅgatvāt udbhāvo na dvayorapi||49||

【藏】ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་ཏེ།།　　མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན།།
ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།　　གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་འབྱུང་བ་མིན།།

【汉】有则生非理　无亦如花空　俱则犯俱过　故俱亦不生

【英】An existent's arising is impossible;
A non-existent's is like flowers in the sky;
For a thing to be both is absurd fallacy;
So neither do they originate together.

अनुत्पन्नः स्वतो भावो परतो नोभयोरपि।अहेतुतेश्च नो तस्मात् निःस्वभावः स्वरुपतः॥५०॥

【梵】anutpannaḥ svato bhāvo parato nobhayorapi|
ahetuteśca no tasmāt niḥsvabhāvaḥ svarupataḥ||50||

【藏】དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་།།　　གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན།
རྒྱུ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།།　　ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད།།

【汉】诸法不自生　亦非他及共　亦非无因生　故无体自性

【英】Since an entity does not arise from itself,

And is not from another, or even from both,

Nor is it yet without cause; therefore it has

No intrinsic nature by way of own-existence.

अथवा सर्वधर्माणां चैकानेकविचारणे।स्वरुपाऽप्राप्यमाणत्वात् निःस्वभावत्वनिश्चयः॥५१॥

【梵】athavā sarvadharmāṇāṁ caikānekavicāraṇe|

svarupā'prāpyamāṇatvāt niḥsvabhāvatvaniścayaḥ||51||

【藏】ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག། གཅིག་དང་དུ་མས་རྣམ་དཔྱད་ན།།

ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས།། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས།།

【汉】又一切诸法　用一异观察　自性不可得　定知无自性

【英】Furthermore, if one analyses all things

As identities or multiplicities,

Own-existence is not perceived; hence one is

Certain that intrinsic natures do not exist.

शून्यतासप्तौ युक्तौ मूलमध्यमकादिषु।सिद्धो भावस्वभावस्तु शून्यतायां भाषितः॥५२॥

【梵】śūnyatāsaptau yuktau mūlamadhyamakādiṣu|

siddho bhāvasvabhāvastu śūnyatāyāṁ bhāṣitaḥ||52||

【藏】སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རིགས་པ་དང་། དབུ་མ་རྩ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་།

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི།། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བཤད་པ།།

【汉】七十空性理　及本中论等　亦成立诸法　自性之空性

【英】The reasoning of the Seventy Stanzas on Emptiness,

And of texts like the Basic Stanzas on the Middle Way,

Explains the proof that all entities

Are empty of intrinsic nature.

ग्रन्थस्य गौरवो यस्मात् अत्र तस्मान्न विस्तरः।सिद्धसिद्धान्तमात्रैकं भावनार्थं प्रभाषितम्॥५३॥

【梵】granthasya gauravo yasmāt atra tasmānna vistaraḥ|

siddhasiddhāntamātraikaṁ bhāvanārthaṁ prabhāṣitam||53||

【藏】གང་ཕྱིར་འདིར་ནི་མ་སྤྲོས་ལ།། དེ་ཕྱིར་འདིར་ནི་མ་སྤྲོས་ལ།།

གྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ཞིག་ཏུ།། བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།

【汉】由恐文太繁　故此不广说　仅就已成宗　为修故而说

【英】Wherefore, lest my text become too long,

I do not elaborate it here,

But will explain only proven tenets

In order to further contemplation.

तस्मादशेषधर्माणां स्वभावनामलाभतः।नैरात्म्यभावना या हि सा प्रज्ञायास्तु भावना॥ ५४॥

【梵】tasmādaśeṣadharmāṇāṁ svabhāvanāmalābhataḥ|
nairātmyabhāvanā yā hi sā prajñāyāstu bhāvanā||54||

【藏】དེ་བས་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི།། རང་བཞིན་དག་ནི་མི་དམིགས་པས།།
བདག་མེད་པར་ནི་བསྒོམ་ཕ་ཡིན།། དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ཡིན།།

【汉】故无余诸法　自性不可得　所有修无我　即是修般若

【英】Thus, not to perceive intrinsic nature [277a]
In any phenomenon whatever
Is to contemplate its Non-Self; which
Is the same as contemplating with Insight.

प्रज्ञया सर्वधर्मणां यत्स्वभावो न दृष्टवत्।युक्तया परिक्ष्य तां प्रज्ञां सोऽविकल्पेन भावयेत्॥ ५५॥

【梵】prajñayā sarvadharmaṇāṁ yatsvabhāvo na dṛṣṭavat|
yuktayā parikṣya tāṁ prajñāṁ so'vikalpena bhāvayet||55||

【藏】ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན།། གང་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ཞིང་།།
ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རིག་བཤད་པ།། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དེ་བསྒོམ་བྱ།།

【汉】以慧观诸法　都不见自性　亦了彼慧性　无分别修彼

【英】And this Insight which does not see
Intrinsic nature in any phenomena
Is that same Insight explained as Wisdom.
Cultivate it without conceptual thought.

भवो विकल्पोभूतोऽयं तद्विकल्पात्मकस्ततः।सर्वकल्पपरित्यागः निवार्णः परमोऽस्ति हि॥५६॥

【梵】bhavo vikalpobhūto'yaṁ tadvikalpātmakastataḥ|
sarvakalpaparityāgaḥ nivārṇaḥ paramo'sti hi||56||

【藏】རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་སྲིད་པ་འདི།། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དེ།།
དེ་ཕྱིར་མ་ལུས་རྟོགས་སྤངས་པ།། མྱ་ངན་འདས་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

【汉】三有分别生　分别为体性　故断诸分别　是最胜涅槃

【英】The world of change springs from conceptual
Thought, which is its very nature;
The complete removal of such
Thought is the Highest *Nirvāna*.

एवमप्युक्तं भगवता।

महाऽविद्या विकल्पो हि संसारार्णवपातकः।निर्विकल्पसमाधिस्थेऽविकल्पो भासते खवत्॥५७॥

【梵】evamapyuktaṁ bhagavatā|

mahā'vidyā vikalpo hi saṁsārārṇavapātakaḥ|

nirvikalpasamādhisthe'vikalpo bhāsate khavat||57||

【藏】དེ་སྐད་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།། རྣམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ།།

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྟུང་བར་བྱེད།། རྟོག་མེད་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་པ།། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་གསལ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

【汉】如世尊说云　分别大无明　能堕生死海　住无分别定　无分别如空

【英】Moreover, the Blessed One declared:

"Conceptual thinking is the great ignorance,

And casts one into *saṃsāra*'s ocean; but

Clear as the sky is his contemplation who

Remains in Concentration without concepts."

अविकल्पप्रवेशधारण्यामपि उत्तम्।

चिन्तितेनिर्विकल्पेऽस्मिन् सद्धर्मे जिनपुत्रकैः। विकल्पं दुर्गमं तीर्त्वाऽविकल्पो प्राप्स्यते क्रमात्॥५८॥

【梵】avikalpapraveśadhāraṇyāmapi uttam|

cintitenirvikalpe'smin saddharme jinaputrakaiḥ|

vikalpaṁ durgamaṁ tīrtvā'vikalpo prāpsyate kramāt||58||

【藏】ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་།

དམ་ཆོས་འདི་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས།། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བསམས་གྱུར་ན།།

རྣམ་རྟོག་བགྲོད་དཀའ་རྣམས་འདས་ཏེ། རིམ་གྱིས་མི་རྟོག་ཐོབ་པར་འགྱུར།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

【汉】入无分别陀罗尼亦云

佛子于此法　若思无分别　越分别险阻　渐得无分别

【英】And he also says in the Non-Conceptual Progress Formula:

"When a son of the Victor meditates on

This holy Doctrine without conceptual thought,

He gradually attains the non-conceptual."

निश्चयीयागमयुक्तिभ्यां स्वभाव रहितान् तथा।सर्वान् धर्मानुत्पन्नानविकल्पं भावयेत्॥५९॥

【梵】niścayīyāgamayuktibhyāṁ svabhāva rahitān tathā|

sarvān dharmānutpannānavikalpaṁ bhāvayet||59||

【藏】ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ནི།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི།།

རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས།། རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས།།

【汉】由圣教正理　定解一切法　无生无自性　当修无分别

【英】When through scripture and reason one has

Penetrated the non-intrinsic

Nature of all non-arising phenomena,

Then contemplate without conceptual thought.

भावयन्निदमेवेत्थं प्राप्योष्णत्वादिकं क्रमात्।लभते प्रमुदित्वादिं बुद्धबोधिर्न लम्बिता॥ ६०॥

【梵】bhāvayannidamevetthaṁ prāpyoṣṇatvādikaṁ kramāt|

labhate pramuditvādiṁ buddhabodhirna lambitā||60||

【藏】དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྒོམ་བྱས་ནས།། རིམ་གྱིས་དྲོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས།།

རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་།།

【汉】如是修真性　渐得暖等已　当得极喜等　佛菩提非遥

【英】And when he has thus contemplated Thatness,

And by stages has attained "Warmth" and the rest,

Then he will gain the "Joyous" [Level] and on up:

Buddha-Enlightenment is not far off.

साधितैर्मन्त्रशक्तया हि शान्तिविस्तरकर्मभिः।भद्रकुम्भादिसिद्धाष्टमहासिद्धिबलेन च॥ ६१॥

【梵】sādhitairmantraśaktayā hi śāntivistarakarmabhiḥ|

bhadrakumbhādisiddhāṣṭamahāsiddhibalena ca||61||

【藏】སྔགས་མཐུ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡི།། ཞི་དང་རྒྱས་སོགས་ལས་རྣམས་ཀྱིས།།

བུམ་པ་བཟང་གྲུབ་ལ་སོགས་པ།། གྲུབ་པ་བརྒྱད་ཆེན་གྲུབ་ལ་སོགས་པ།།

【汉】由咒力成就　静增等事业　及修宝瓶等　八大悉地力

【英】Through the rites of "Appeasement" and "Prosperity"

And the rest, effected by the force of Mantra,

And also by the strength of the Eight Great Powers,

Starting with that "Good Flask", and others,

अभीष्टा बोधिसंभारपरिपूर्तिः सुखेन चेत्।क्रियाचर्यादि तन्त्रोकम् गुह्याचरणभिष्यते॥ ६२॥

【梵】abhīṣṭā bodhisaṁbhāraparipūrtiḥ sukhena cet|

kriyācaryādi tantrokam guhyācaraṇabhiṣyate||62||

【藏】བདེ་བ་ཡིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་།

བྱ་བ་སྤྱོད་སོགས་རྒྱུད་གསུངས་པའི།། གལ་ཏེ་གསང་སྔགས་སྤྱོད་འདོད་ན།།

【汉】欲安乐圆满　大菩提资粮　若有欲修习　事行等续部　所说诸密咒

【英】It is maintained that the Equipment for

Enlightenment is perfected with ease;

And if one wants to practice Mantra as prescribed

In the Tantras: Action, Practice, and on,

तदाऽऽचार्याभिषेकार्थं महारत्नादिदानतः।सद्गुरुं प्रीणयेद् भक्तया सर्वाज्ञादिपालनैः॥ ६३॥

【梵】tadā''cāryabhiṣekārtha mahāratnādidānataḥ|

sadgurum prīṇayed bhaktayā sarvājñādipālanaiḥ||63||

【藏】དེ་ཚེ་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་ཕྱིར།། བསྙེན་བཀུར་རིན་ཆེན་སོགས་སྦྱིན་དང་།

དཀའ་སྤྱོད་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།། བླ་མ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱ།།

【汉】为求师长灌顶故　当以承事宝等施　依教行等一切事　使良师长心欢喜

【英】Then, to gain the Preceptor-Initiation,

One must first win a holy *Guru*

By giving him attendance and precious things

And by obedience to his word.

प्रसन्ने च गुरौ भूते पूर्णाचार्याभिषेकतः। सर्वपापविशुद्धात्मा सिद्धिभागी भविष्यति॥ ६४॥

【梵】prasanne ca gurau bhūte pūrṇācāryābhiṣekataḥ|

sarvapāpaviśuddhātmā siddhibhāgī bhaviṣyati||64||

【藏】བླ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།། ཡོངས་རྫོགས་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་བས།།

སྡིག་ཀུན་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ནི།། དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་སྐལ་ལྡན་འགྱུར།།

【汉】由于师长心喜故　圆满传授师灌顶　清净诸罪为体性　是修悉地善根者

【英】And when the Preceptor-Initiation has been

Conferred by the *Guru* who was won over,

Then one is purified of all sin, and [277b]

Becomes fit to exercise the Powers.

आदिबुद्धमहातन्त्रे प्रयत्नेन निषेधतः।गुह्यप्रज्ञाभिषेकस्तु न ग्रह्या ब्रह्मचारिणा॥६५॥

【梵】ādibuddhamahātantre prayatnena niṣedhataḥ|

guhyaprajñābhiṣekastu na grahyā brahmacāriṇā||65||

【藏】དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས།། རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། །

གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐུར་ནི།། ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བླང་མི་བྱ། །

【汉】初佛大续中　极力遮止故　密与慧灌顶　梵行者勿受

【英】The Secret and Insight Initiations

Should not be taken by religious celibates,

Because it is emphatically forbidden

In the Great Tantra of Primal Buddha.

सोऽभिषेको गृहीतश्चेत् ब्रह्मचर्यतपः स्थितैः।निषिद्धाचरणत्वात् तत्तपः सम्वरक्षयः॥६६॥

【梵】so'bhiṣeko gṛhītaścet brahyacaryatapaḥ sthitaiḥ|
niṣiddhācaraṇatvāt tattapaḥ samvarakṣayaḥ||66||

【藏】གལ་ཏེ་དབང་བསྐུར་དེ་འཛིན་ན།། ཚངས་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས།།
བཀག་པ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།། དཀའ་ཐུབ་སྡོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ།།

【汉】倘持彼灌顶　安住梵行者　违犯所遮故　失坏彼律仪

【英】If those Initiations were taken by one who stays
In the austerity of a religious celibate,
It would violate his vow of austerity
Since he would be practicing what is forbidden.

जायन्ते व्रतिनस्तस्य पाराजिकविपत्तयः। सः पतेद्दुर्गतौ नूनं सिद्धिर्नैव कदाचन॥ ६७॥

【梵】jāyante vratinastasya pārājikavipattayaḥ|
saḥ pateddurgatau nūnaṁ siddhirnaiva kadācana||67||

【藏】བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཕམ་པ་ཡི།། ལྟུང་བ་དག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྟུང་བས།། གྲུབ་པ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།

【汉】其持禁行者　则犯他胜罪　定当堕恶趣　亦无所成就

【英】Transgressions would occur which defeat
The man of religious observance;
And by his certain fall to bad destinies,
He would not even succeed [in Mantra practice].

सर्वतन्त्रश्रुतौ भाष्ये होमयज्ञादिकर्मासु।लब्धाचार्याभिषेकश्च तत्त्वविद् नैव दुष्यति॥ ६८॥

【梵】sarvatantraśrutau bhāṣye homayajñādikarmāsu |
labdhācāryābhiṣekaśca tattvavida naiva duṣyati ||68||

【藏】རྒྱུད་ཀུན་ཉན་དང་འཆད་པ་དང་། སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་བྱེད་པ།།
སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་ཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཉིད་རིག་ལ་ཉེས་པ་མེད།།

【汉】若听讲诸续　护摩祠祀等　得师灌顶者　知真实无过

【英】Having acquired the Preceptor-Initiation,
He may listen to all Tantras and explain them;
Perform Fire-offering, Gift-worship, and the like:
There is no wrong in wisdom about reality.

दीपङ्करश्रिया बोधिपथः प्रोक्तः समासतः।दृष्ट्वा सूत्रादिधर्मौक्तिं बोधिप्रभनिवेदनात्॥ ६९॥

【梵】dīpaṅkaraśriyā bodhipathaḥ proktaḥ samāsataḥ |
dṛaṣṭvā sūtrādidharmoktiṁ bodhiprabhanivedanāt ||69||

【藏】གནས་བརྟན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་གྱིས།། མདོ་སོགས་ཆོས་ལསབཤད་མཐོང་བ།།
ཞྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་གསོལ་བཏབ་ནས།། བྱང་ཆུབ་ལམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བྱས།།

【汉】燃灯智上座　见经法等说　由菩提光请　略说菩提道

【英】I, the Elder, *Dipamkārarśrī*,

Having seen this explanation in texts

Such as the sutras; and *Byang-chub-'od*'s request

Have explained concisely the Path to Enlightenment.